RWANDA - Urwego rw'Umuvunyi

W języku ruanda-rundi, będącym oficjalnym językiem w Rwandzie, Urwego rw'Umuvunyi oznacza Urząd Rzecznika Praw Obywatelskich. O jego randze w systemie instytucjonalnym kraju świadczy umocowanie w konstytucji Republiki Rwandy z 2003 r. Sam Urząd został ustanowiony na podstawie ustawy z 15 sierpnia 2003 roku i z początkiem następnego roku rozpoczął funkcjonowanie.

Urząd Rzecznika stanowi podstawową instytucję kraju, w gestii której leży zwalczanie korupcji i nieprawidłowości zarówno w sektorze państwowym, jak i prywatnym. Ustawodawca wyznaczył mu następujące funkcje:

- przyjmowanie, rozpatrywanie doniesień złożonych przez jednostki i stowarzyszenia w sprawie działań podjętych przez urzędników, organy państwa oraz instytucje prywatne, a także podejmowanie odpowiednich kroków w tej kwestii;
- mobilizowanie społeczeństwa do walki z korupcją i wyczulanie na korupcyjne zagrożenia;
- zapobieganie i zwalczanie niesprawiedliwości, korupcji i innej, powiązanej przestępczości w administracji publicznej i w sektorze prywatnym;
- przyjmowanie i analizowanie deklaracji majątkowych od osób prawnie do tego zobowiązanych;
- doradztwo w sprawach reform mających usprawnić funkcjonowanie administracji.

Na czele Urzędu stoi Rzecznik, mianowany na swoje stanowisko na 4-letnią kadencję, z

możliwością jednokrotnego jej odnowienia. Do dyspozycji ma 2 zastępców powoływanych na 3-letnią kadencję. Kandydatów na wszystkie 3 stanowiska przedstawia senatowi do akceptacji rząd, nominacji zaś dokonuje prezydent. Cała trójka w trakcie sprawowania urzędu posiada immunitet.

W celu skutecznego wypełniania powierzonych funkcji, Urząd wyposażono w następujące uprawnienia:

> domagania się od rządu, instytucji publicznych, prywatnych i pozarządowych wyjaśnień w sprawie podjętych działań, jeśli są one źródłem niezadowolenia społecznego;
>
> wszczynania dochodzenia w sprawie działań podjętych przez rząd, instytucje publiczne i prywatne, jeśli wykryte zostaną nieprawidłowości lub niesprawiedliwość;
>
> identyfikowania przepisów utrudniających sprawne funkcjonowanie;
>
> składania w toku procesu prawodawczego propozycji zmian legislacyjnych dotyczących obszarów pozostających w zainteresowaniu urzędu.

Jeśli zostanie ustalone, że pracownik publiczny lub prywatny niesprawiedliwie potraktował osobę lub organizację, Rzecznik może domagać się wszczęcia wobec niego postępowania dyscyplinarnego oraz zaproponować podjęcie działań mających naprawić wyrządzoną szkodę.

Na strukturę organizacyjną Urzędu Rzecznika Praw Obywatelskich składają się 4 jednostki:

1. ds. zwalczania niesprawiedliwości, korupcji i powiązanej przestępczości – wdraża ona strategie antykorupcyjne, identyfikuje luki w prawie, sprawdza przejrzystość działania oraz funkcjonowanie sprawozdawczości i procedur wewnętrznej kontroli;
2. ds. zapobiegania niesprawiedliwości, korupcji i powiązanej przestępczości – opracowuje i przeprowadza szkolenia, wykłady z zakresu postaw antykorupcyjnych oraz dobrego rządzenia, zarówno dla ogółu społeczeństwa, jak i pracowników instytucji publicznych i prywatnych;
3. ds. deklaracji majątkowych – gromadzi i analizuje deklaracje majątkowe osób prawnie zobligowanych do ich złożenia;
4. ds. administracyjno-finansowych – zapewnia środki potrzebne do bieżącej pracy urzędu.

Siedziba Rzecznika mieści się w stolicy Rwandy, Kigali, jednak prowadzony jest specjalny program, mający umożliwić złożenie doniesień osobom z prowincji, w ramach którego funkcjonariusze urzędu objeżdżają kraj i w wyznaczonych miejscach

organizują spotkania z lokalnymi społecznościami.

Źródło: http://www.ombudsman.gov.rw